

स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.० अंतर्गत विविध
घटकांकरीता सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षाकरीता
राज्य शासनाचा निधी वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: स्वमअ-२०२२/प्र.क्र.८८/नवि-३४
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : ८ डिसेंबर, २०२२

वाचा:

१. केंद्र शासन गृह निर्माण व नागरीकार्य मंत्रालय आदेश क्र.F.No१७/२०/२०१९- SBM-१ (E-९११७६१८)दि १८/२/२०२२
२. केंद्र शासन गृह निर्माण व नागरीकार्य मंत्रालय आदेश क्र.F.No१७/२०/२०१९-SBM-१(E-९११७६१८)दि. १८/२/२०२२
३. केंद्र शासन गृह निर्माण व नागरीकार्य मंत्रालय आदेश क्र.F.No१/५/२०२२-SBM-१(C. No ९१२२४४४) दि २१/३/२०२२
४. केंद्र शासन गृह निर्माण व नागरीकार्य मंत्रालय आदेश क्र.F.No१/५/२०२२-SBM-१(C. No ९१२२४४४)दि २१/३/२०२२
५. शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक : स्वमअ-२०२२/प्र.क्र ३३(१)/नवि-३४, दिनांक २२.०३.२०२२
६. शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक : स्वमअ-२०२२/प्र.क्र ३३(२)/नवि-३४, दिनांक २२.०३.२०२२.
७. शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक : स्वमअ-२०२२/प्र.क्र ५४(१)/नवि-३४, दिनांक ३१.०३.२०२२
८. शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक : स्वमअ-२०२२/प्र.क्र ५४(२)/नवि-३४, दिनांक ३१.०३.२०२२
९. शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र. अर्थसं-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दिनांक ०४.०४.२०२२
१०. केंद्र शासन गृह निर्माण व नागरीकार्य मंत्रालय आदेश क्र.F.No१/५/२०२२-SBM-१(C. No ९१२२४४४)दि ८/४/२०२२
११. केंद्र शासन गृह निर्माण व नागरीकार्य मंत्रालय आदेश क्र.F.No१/५/२०२२-SBM-१[E.९१२२४४४]दि.२६.०५.२०२२.
१२. शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक : स्वमअ-२०२२/प्र क्र ७३/नवि-३४, दिनांक १५.०७.२०२२.
१३. शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक : स्वमअ-२०२२/प्र.क्र ५७/नवि-३४, दिनांक ३.०८.२०२२
१४. शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक : स्वमअ-२०२२/प्र.क्र ५४(३)/नवि-३४, दिनांक १९.०९.२०२२

प्रस्तावना :-

देशातील सर्व शहरे पूर्णपणे स्वच्छ, निरोगी आणि राहण्यायोग्य करणे आणि सर्व नागरिकांना स्वच्छ व चांगले आरोग्य आणि स्वच्छ पर्यावरण मिळावे तसेच देशातील सर्व विधीवत स्थापित शहरांना स्वच्छतेची आणि या शहरामधील नागरिकांना घरगुती शौचालयांची सुविधा उपलब्ध करून देणे, या उद्देशाने केंद्र शासनाने “स्वच्छ भारत अभियान (नागरी)” ची अंमलबजावणी सुरु केली होती.

२. स्वच्छ भारत अभियानात सातत्य राखणे व संपूर्ण नागरी भारत कचरा मुक्त करण्याच्या दृष्टीने वैयक्तिक तसेच सामुदायिक/सार्वजनिक शौचालयांकरीताच्या गुंतवणुकीमध्ये सातत्य राखणे, वापरलेले पाणी व मैला यांची प्रक्रिया, विल्हेवाट व पुनर्वापर करणे, सर्व प्रकारच्या घन कचऱ्याचे व्यवस्थापन करणे व जुना साठलेला कचरा, प्लास्टिक कचरा, बांधकाम/पाडकाम कचरा इत्यादींची विल्हेवाट लावणे व व्यवस्थापन करणे करिता आर्थिक मदत करणे इत्यादी गरजा विचारात घेऊन भारत सरकारच्या गृहनिर्माण तथा नागरी कार्य मंत्रालयाद्वारे स्वच्छ भारत अभियान (नागरी) २.० चा प्रारंभ दिनांक २ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी केला आहे. हे अभियान दिनांक ०१ ऑक्टोबर, २०२६ पर्यंत राबविले जाणार असून या अभियानाचा मुख्य उद्देश “कचरा मुक्त शहरे” हा आहे.

३. केंद्र शासनाच्या स्वच्छ भारत अभियान (नागरी) २.० च्या धर्तीवर राज्यात स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.० ची अंमलबजावणी संदर्भ क्र. १२ येथील दिनांक १५ जुलै, २०२२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये सुरु करण्यात आली आहे. सदर अभियानांतर्गत केंद्र शासनाने सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षाकरीता क्षमता बांधणी, माहिती, शिक्षण व संवाद, जुन्या साठलेल्या कचऱ्याचे व्यवस्थापन व वापरलेल्या पाण्याचे व्यवस्थापन या घटकांकरीता वितरीत केलेल्या निधीच्या प्रमाणात राज्य शासनाच्या हिस्स्याचा निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

केंद्र शासनाने सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षाकरीता क्षमता बांधणी, माहिती, शिक्षण व संवाद, जुन्या साठलेल्या कचऱ्याचे व्यवस्थापन व वापरलेल्या पाण्याचे व्यवस्थापन या घटकांकरीता वितरीत केलेल्या निधीच्या प्रमाणात राज्य शासनाच्या हिस्स्याचा एकूण निधी रुपये १५९,९९,०९,३०३/- (रुपये एकशे एकोणसाठ कोटी नव्यान्नव लक्ष नऊ हजार तीनशे तीन फक्त) इतका निधी वितरीत करण्यास शासन मान्यता देत आहे.

२. स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.० अंतर्गत क्षमता बांधणी, माहिती, शिक्षण व संवाद, जुन्या साठलेल्या कचऱ्याचे व्यवस्थापन व वापरलेल्या पाण्याचे व्यवस्थापन या घटकांकरीता वितरीत करण्यात आलेला निधी पुढील तक्त्यात नमूद केल्यानुसार संबंधित लेखाशिर्षासमोर दर्शविल्याप्रमाणे संबंधित लेखाशिर्षाखाली सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षात मंजूर करण्यात आलेल्या तरतूदी मधून भागविण्यात यावा.

१. क्षमता बांधणी (CB)

अ.क्र	लेखाशिर्ष	वितरीत करावयाचा निधी (रुपये)
अ)	महानगरपालिका	
	मागणी क्र. एफ- २, मुख्य लेखाशिर्ष- २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण १९१, महानगरपालिकांना सहाय्य, (००) (७७) स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत महानगरपालिकांना सहाय्य (राज्य हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७९७६१) योजनांतर्गत	३६,००,०००/- (रुपये छत्तीस लक्ष फक्त)
ब)	नगरपरिषद	
	मागणी क्र. एफ- २, मुख्य लेखाशिर्ष- २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण १९२, नगरपरिषदांना सहाय्य, (००)(७९) स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत नगरपरिषदांना सहाय्य (राज्य हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७९७८८) योजनांतर्गत	३,१७,३३,३३३/- (रुपये तीन कोटी सतरा लक्ष तेहतीस हजार तीनशे तेहतीस फक्त)
क)	नगरपंचायतींना	
	मागणी क्र. एफ- २, मुख्य लेखाशिर्ष- २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण १९३, नगरपंचायतींना सहाय्य, (००)(०४) स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत नगरपंचायतींना सहाय्य (राज्य हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७९८०३) योजनांतर्गत	१,८२,६६,६६७/- (रुपये एक कोटी ब्याऐंशी लक्ष सहासष्ठ हजार सहाशे सदुसष्ठ फक्त)
	एकूण	५,३६,००,०००/- (रुपये पाच कोटी छत्तीस लक्ष फक्त)

२. माहिती, शिक्षण व संवाद (IEC)

अ.क्र	लेखाशिर्ष	वितरीत करावयाचा निधी (रुपये)
अ)	महानगरपालिका	
	मागणी क्र. एफ- २, मुख्य लेखाशिर्ष- २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण १९१, महानगरपालिकांना सहाय्य, (००) (७७) स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत महानगरपालिकांना सहाय्य (राज्य हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७९७६१) योजनांतर्गत	१५,४०,००,०००/- (रुपये पंधरा कोटी चाळीस लक्ष फक्त)

अ.क्र	लेखाशिर्ष	वितरीत करावयाचा निधी (रूपये)
ब)	नगरपरिषद	
	मागणी क्र. एफ- २, मुख्य लेखाशिर्ष- २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण १९२, नगरपरिषदांना सहाय्य, (००)(७९) स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत नगरपरिषदांना सहाय्य (राज्य हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७९७८८) योजनांतर्गत	९,६२,५०,०००/- (रूपये नऊ कोटी बासष्ट लक्ष पन्नास हजार फक्त)
क)	नगरपंचायतींना	
	मागणी क्र. एफ- २, मुख्य लेखाशिर्ष- २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण १९३, नगरपंचायतींना सहाय्य, (००)(०४)स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत नगरपंचायतींना सहाय्य (राज्य हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७९८०३) योजनांतर्गत	२,४७,५०,०००/- (रूपये दोन कोटी एकेचाळीस लक्ष पन्नास हजार फक्त)
	एकूण	२७,५०,००,०००/- (रूपये सत्तावीस कोटी पन्नास लक्ष फक्त)

३. जुन्या साठलेल्या कचऱ्याचे व्यवस्थापन (Legacy Waste)

अ.क्र	लेखाशिर्ष	वितरीत करावयाचा निधी (रूपये)
अ)	महानगरपालिका	
	मागणी क्र. एफ- २, मुख्य लेखाशिर्ष- २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण १९१, महानगरपालिकांना सहाय्य, (००) (७७) स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत महानगरपालिकांना सहाय्य (राज्य हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७९७६१) योजनांतर्गत	११७,४५,७१,०००/- (रूपये एकशे सतरा कोटी पंचेचाळीस लक्ष एकाहत्तर हजार फक्त)
ब)	नगरपरिषद	
	मागणी क्र. एफ- २, मुख्य लेखाशिर्ष- २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण १९२, नगरपरिषदांना सहाय्य, (००)(७९) स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत नगरपरिषदांना सहाय्य (राज्य हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७९७८८) योजनांतर्गत	२,१५,५९,५१५/- (रूपये दोन कोटी पंधरा लक्ष एकोणसाठ हजार पाचशे पंधरा फक्त)
	एकूण	११९,६१,३०,५१५/- (रूपये एकशे एकोणीस कोटी एकसष्ट लक्ष तीस हजार पाचशे पंधरा फक्त)

४. वापरलेल्या पाण्याचे व्यवस्थापन (Use Water Management)-

अ.क्र	लेखाशिर्ष	वितरीत करावयाचा निधी (रूपये)
अ)	महानगरपालिका	
	मागणी क्र. एफ- २, मुख्य लेखाशिर्ष- २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण १९१, महानगरपालिकांना सहाय्य, (००) (७७) स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत महानगरपालिकांना सहाय्य (राज्य हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७९७६१) योजनांतर्गत	७१,५६,३६४/- (रूपये एकहत्तर एक छपन्न हजार तीनशे चौसष्ट फक्त)
ब)	नगरपरिषद	
	मागणी क्र. एफ- २, मुख्य लेखाशिर्ष- २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण १९२, नगरपरिषदांना सहाय्य, (००)(७९) स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत नगरपरिषदांना सहाय्य (राज्य हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७९७८८) योजनांतर्गत	४,३९,०२,४२४/- (रूपये चार कोटी एकोणचाळीस लक्ष दोन हजार चारशे चोवीस फक्त)
क)	नगरपंचायतींना	

अ.क्र	लेखाशिर्ष	वितरीत करावयाचा निधी (रूपये)
	मागणी क्र. एफ- २, मुख्य लेखाशिर्ष- २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण १९३, नगरपंचायतींना सहाय्य, (००)(०४)स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत नगरपंचायतींना सहाय्य (राज्य हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७९८०३) योजनांतर्गत	२,४१,२०,०००/- (रूपये दोन कोटी एकेचाळीस लक्ष वीस हजार फक्त)
	एकूण	७,५१,७८,७८८/- (रूपये सात कोटी एक्कावन्न लक्ष अठरा अठ्याहत्तर हजार सातशे अठ्याऐंशी फक्त)

३. उपरोक्त नमूद केल्यानुसार एकत्रित एकूण रूपये १५९,९९,०९,३०३/- (रूपये एकशे एकोणसाठ कोटी नव्यान्नव लक्ष नऊ हजार तीनशे तीन फक्त) सदर शासन निर्णयान्वये सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षात मंजूर करण्यात आलेल्या तरतूदी मधून भागविण्यात यावा.

अ.क्र	लेखाशिर्ष	वितरीत करावयाचा निधी (रूपये)
अ)	महानगरपालिका	
	मागणी क्र. एफ- २, मुख्य लेखाशिर्ष- २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण १९१, महानगरपालिकांना सहाय्य, (००) (७७) स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत महानगरपालिकांना सहाय्य (राज्य हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७९७६१) योजनांतर्गत	१३३,९३,२७,३६४/- (रूपये एकशे तेहतीस कोटी त्र्यान्नव लक्ष सत्तावीस हजार तीनशे चौसष्ट फक्त)
ब)	नगरपरिषद	
	मागणी क्र. एफ- २, मुख्य लेखाशिर्ष- २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण १९२, नगरपरिषदांना सहाय्य, (००)(७९) स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत नगरपरिषदांना सहाय्य (राज्य हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७९७८८) योजनांतर्गत	१९,३४,४५,२७२/- (रूपये एकोणीस कोटी चौतीस लक्ष पंच्वेचाळीस हजार दोनशे बहात्तर फक्त)
क)	नगरपंचायतींना	
	मागणी क्र. एफ- २, मुख्य लेखाशिर्ष- २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण १९३, नगरपंचायतींना सहाय्य, (००)(०४)स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत नगरपंचायतींना सहाय्य (राज्य हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७९८०३) योजनांतर्गत	६,७१,३६,६६७/- (रूपये सहा कोटी एकाहत्तर लक्ष छत्तीस हजार सहाशे सदुसष्ट फक्त)
	एकूण	१५९,९९,०९,३०३/- (रूपये एकशे एकोणसाठ कोटी नव्यान्नव लक्ष नऊ हजार तीनशे तीन फक्त)

४. सदर निधी आहरित करण्यासाठी राज्य अभियान संचालक, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) यांना आहरण व संवितरण अधिकारी तसेच नियंत्रक अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी सदर रकमेचे देयक तयार करून ते अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई यांच्याकडे तात्काळ सादर करून सदर निधी आहरित करून धनादेश प्राप्त करून घ्यावा. सदर निधी राज्यातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना वितरीत करण्यात यावा. वितरीत केलेल्या निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्रे संबंधित कार्यालय प्रमुखांनी विहित मुदतीत सादर करणे बंधनकारक राहील.

५. सदरचा शासन निर्णय हा वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक, क्रमांक : अर्थसं-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दिनांक ०४.०४.२०२२ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारान्वये निर्गमित करण्यात येत आहे. तसेच, या शासन निर्णयातील लागू असलेल्या अटीची पूर्तता होत आहे.

६. वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक, क्रमांक : अर्थसं-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दिनांक ०४.०४.२०२२ अन्वये ३९ सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या बाबीखालील खर्च करण्यास विभागास अधिकार प्राप्त झाले आहेत. सदर शासन निर्णयान्वये राज्य शासनाचा एकूण १५९,९९,०९,३०३/- (रुपये एकशे एकोणसाठ कोटी नव्यान्नव लक्ष नऊ हजार तीनशे तीन फक्त) इतका निधी वितरीत करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२१२०८१७२९३८६८२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अनिरुद्ध व्यं. जेवळीकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव
- २) मा. उप मुख्यमंत्री, यांचे प्रधान सचिव
- ३) प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग (२) मंत्रालय, मुंबई
- ४) अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- ७) आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद संचालनालय, मुंबई.
- ८) राज्य अभियान संचालक, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी), मुंबई.
- ९) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, मुंबई.
- १०) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, नागपूर.
- ११) संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई.
- १२) अधिदान व लेखाधिकारी, फोर्ट, मुंबई.
- १३) अधिदान व लेखाधिकारी, अधिदान व लेखा कार्यालय, वांद्रे, मुंबई.
- १४) निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई.
- १५) मुख्य लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
- १६) मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई.
- १७) निवडनस्ती, नवि-३४.